

בס"ד יט' סיון ה'תשע"ה
 הדלקת נרות - 19: 25
 צאת השבת - 20: 16
 רבנו תם - 21: 11
שעון קיץ - לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה חמש עשרה - עלון מס' 770
 @ צוות ארגון "אברהם יגל" מודה לכל התומכים והמסייעים לזיכוי הרבים. ניתן להקדיש את העלון ואת שיעורי הלוויין של הראשלי"צ **יצחק יוסף שליט"א**, לרפואה להצלחה או לע"י הקרובים. פרטים 054-7743834

אברהם יגל

לע"י בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה להשתתף בסעודה רביעית בבית הכנסת "אוהל-מועד"

פרשת בהעלותך

פפטידון: "דני ושפחיו" (זכריה ב')

איך אהרון מבצע דבר כנגד הטבע?

א"ל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ח' ב')
 דבר אל אהרון ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה, שהוא הקנה האמצעי תפנה שלהבת כל אחד מהששה נרות.
 אהרון קיים את המצווה כל ימי חייו בכונה ובהתלהבות, לא כשאר בני אדם, שהם מתלהבים בהתחלה ואחר כך הולכת התלהבותם ודועכת. אצל אהרון נשארה בו בכל ימי חייו התלהבות בראשית. אותו הלהט של ההדלקה הראשונה, התמיד בו כל הימים. (שפת אמת)
 ותמוה: **איך יכול אהרון לעשות דבר שהוא נגד הטבע?**
 הרי טבע האש הוא תמיד ללכת למעלה.
 התירוץ: האדם עשוי מיסודות: אש, עפר, מים ורוח. מיסוד האש בא כעס. מעפר-עצלות. ממים-תאוות. מרוח-גאווה. אף שכהנים כעסנים הם (ב"ב ק"ס), נאמר באהרון הכהן: וידום אהרון. כלומר, התגבר על הכעס ועל ידי כך נהיה שליט על יסוד האש. לכן כאשר ידליק את המנורה תפנה השלהבת כרצונו, או לימין או לשמאל.

מלבי"ם הפרשה:
 ← מצוות הדלקת המנורה במשכן.
 ← טהרת הלויים והקדשתם לעבודת המשכן.
 ← פסח שני.
 ← המסע והחנייה.
 ← פרשת המתאוננים.
 ← חטא מרים ועונשה.
 "וזה מעשה המנורה מקשה זהב" (ח' ד')
 מה תלמוד לומר "מקשה" פעם שנייה: אלא, מגיד שמעשה המנורה היה כולו מוקשה. שהיו הכל תמהים ושואלים: מנורה לפני ה' למה? כלום לאורה הוא צריך? זהו שבחו של אהרון. אף על פי שהכל היה מוקשה, בכל זאת, "ויעש כן אהרון", ללא שאלות וספקות, אלא "כאשר צוה ה' את משה".
 (ר' יוסף מדווינסקי)

"והעם לא נסע"
 בפסוק "ותצב אחותי" יש ז' תיבות לכך המתינה לה שכינה **שבעת ימים**.

"וזה מעשה המנורה מקשה זהב" (ח' ד')
 "וזה" עולה י"ח שגובהה של מנורה י"ח טפחים: "כמראה" = בגימטריא כגבריאל, מלמד שגבריאל הראה לו דמות המנורה: "כן עשה", כ"ן נרות עשה שלמה ב"י המנורות. "עשה" = בגימ' שלמה. ד' פעמים הזכיר מנורה שהיא כשרה מד' מינין כדאיתא במנחות דף כ"ח ע"ש ורמז לארבע מנורות בשמחת בית השואבה.
 "מותי בני ישראל" (ח' י"ט)

"ויהי בנסוע הארון ויאמר משה" (י' ל"ה)
 "משנאיד" - כל השונא את ישראל, שונא את מי שאמר והיה העולם. (רש"י)
 בשני פסוקים אלה: בנסוע ובנוחו, מקופלת ההיסטוריה של עם ישראל. בשעת נדודים וגלות, "בנסוע", מרחפת על ישראל סכנת כליה מיד האויב. לכן התפלל משה: "קומה ה' ויפוצו אויביך". בשעת מרגוע, "ובנוחו", מרחפת על ישראל סכנת טמיעה והתבוללות. לכן התפלל משה: "שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

חמש פעמים נאמר בפסוק "בני ישראל". להודיע חיבתם שנכפלו אזכרותיהם במקרא אחד כמנין חמישה חומשי תורה (רש"י). מדוע דווקא כאן גילה הכתוב חיבתם? כי בפסוק זה נאמר שהלויים נבחרו לעבוד את עבודת בני ישראל באוהל מועד. לומר: מה חומשי תורה אף שכל אחד ספר בפני עצמו, בכל זאת מהוים הם ביחד תורה אחת. כך גם בני ישראל: אף שהם מחולקים לכהנים, לויים וישראלים, מהוים הם עם קדוש אחד. (חידושי הרי"ם)
 "וישמע משה את העם בוכה למשפחותיהו" (י"א י')
 "למשפחותיו" - על עסקי עריות. (רש"י)

פִּנְת הַנִּיבִים וְהַפְתָּאִים
על פרעי תרנגלת =
מִשְׁהוּ שְׂאִינוּ מוֹצֵק, נִמְצָא בְּמִצְב רֹפֵךְ וְעִלּוּל לְהַתְמוּטֵט בְּקָלוֹת.
דוגמה: לדעת רבים, התקציב השנתי של מדינת ישראל בנוי על פרעי תרנגלת.
מקור: בטוי עממי מן הספרות החדשה [מספרות ההשקלה ועד מינו]. (ניבונכו)

תניא רשב"ג אומר: כל מצווה שקיבלו עליהם בשמחה, כגון מילה דכתיב: "שש אנוכי על אימרתך כמוצא שלל רב", עדיין עושים אותה בשמחה. וכל מצווה שיקבלו עליהם בקטטה, כגון עריות דכתיב: וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו, על עסקי משפחותיו, עדיין עושים אותה בקטטה, דליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא. (שבת ק"ל)
 "והאיש אשר הוא טהור וברוך לא היה"
 יש מפרשים הרוצה להיות טהור, אז וברוך לא היה, שלא יסתובב בחוצות וכך ישמור את עיניו.

העלון שיעון גניזה
 במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

הסיו מכוול מדרך עמי!
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

"ייהי בנסוע הארון"

אות ניון הפוכה נון בארמית = דג, נון בפרסית = לחם. דינג מה עושה? שם פתיון לחם, כדי לתפוס דג. בעצם שולח נון (לחם) כדי לדוג נון (דג), ובקהלת יא' כתוב "שלח לחמך (=נון) על פני המים".

בפרשת "בהעלותך" יש פעמיים אות ניון הפוכה, כמו פתיחת סוגריים וסגירת סוגריים. המדרש אומר במסכת שבת קט"ז שפסוקים אלו יש בהם 19 מילים ובהם 85 אותיות, נחשבים כספר בפני עצמו, לכן בספר "במדבר" יש "ספר נוסף", ספר לפני הקטע וספר אחרי הקטע. אם כן במדבר נחשב ל- 3 ספרים. הפרשה מדברת על 7 נרות המנורה, יוצאת חלוקה של: במקום חמשה חומשי תורה המקובל לשבעה ספרי תורה: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר עד פרק י' לד, במדבר י' לה-לו, במדבר י"א עד סוף הספר, דברים.

בפרשה מזכיר נון, אביו של יהושוע בן נון בהקשר לאלדד ומיד המתנבאים. (במדבר יא). מרתק הקשר בין אות ניון הפוכה ל"טוב" ומספר שבע הנרות, בתהלים פרק ק"ז מזמור לפסח וליום העצמאות, "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" האות ניון הפוכה מופיעה בין הפסוקים שבע פעמים. שש מהאותיות ניון ההפוכות מופיעות רצופות. תהלים קי"ז, כ"ג-כ"ח. (ע"פ יצחק נתני, נומרולוג)

"בניד כשחילי זחיים" - חינוך דברים היוצאים מן הלב

כמו שחינוך הילדים ותלמידים אינו מועיל בלי דוגמא אישית, כך המוסר שאומרים הורים לילדיהם ומחנכים לתלמידיהם, אינו מועיל אלא אם כן הוא יוצא מליבם, וזה על ידי שהורים והמחנכים קיימו זאת כבר לפני כן, או שיקבלו תחלה לקיים זאת בכל לבבם, ואז יכנסו דבריהם בקרב ליבם של בניהם ותלמידיהם. אבל אם זה לא חדר בקרב ההורים, אזי הדברים לא יכנסו ללבם, אלא יגיעו רק לאזני בניהם ולא יעשו פירות, וכמו שכתב האלשיך בספרו "תורת משה" פרשת ואתחנן: "ויהיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך", ואז "ושנתם לבניך" שיכנסו הדברים בקרב ליבם כחצי גיבור שוונים, עין שם. וכן הדין גבי כל מחנך ודורש בקהל, וכן מוכיח את חברו ומשפחתו ואשתו, שאם מקבל על עצמו לקיים זאת תחלה בכל לבבו, זה יחדר גם לקרב לבו של השומע ויעשה פירות. ולכן לפני שהוא מוכיח או מלמד לבניו או לאחרים, צריך שילמד מוסר על דבר זה, עד שיצא הדיבור מלבו עם יראת שמים, וכמו שדרשו חז"ל בברכות (דף ו' :ו) אמר רב הונא: כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים.

כל הישועות והברכות

למאיר ודינה אבוטבובל היינו שתרמו לסעודה הרביעית בלויין. זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל לרפואתם והצלחת כל ילדיהם שיתברכו בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה טובה, וחיים טובים ומאושרים וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם יתגשמו משאלות ליבם לטובה.

מרכות ואיחולים אפסיים

למרתן ורעות מוסאי היינו בהגיע הבן דניאל נ"י לגיל ז'לקה. יהי רצון שיעלה במעלות התורה והיראה. שיתברך ברוחניות ובגשמיות ויצליח בכל דרכיו ומעשיו. וברכה לאברהם וגילה מוסאי ולדניאל ותמר יצחק-פור שירוו נחת מכל יוצאי חלציהם.

מרכה והצלחה

לכליאר ואסתר שרעבי זכות השיעור והתהילים תגן בעדם שיזכו בפרנסה טובה, רפואה שלימה, אושר ושלווה. יתגשמו משאלותם לטובה וירונו נחת מכל יוצאי חלציהם. רפואה שלימה לאסתר בת חנה מנב"ת להבדיל לעיני עופר בן סעיד ז"ל

כל הישועות והברכות

למיכל בת איריס ויהודה היינו שתרמה לסעודה הרביעית בלויין. זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל לרפואתם והצלחת כל משפחתה שתתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה טובה וחיים טובים ומאושרים ויתגשמו כל משאלות ליבה לטובה ולהבדיל לעיני שהי בת שמואל ז"ל

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון "אברהם יג"ל" משדר בלויין בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" בשעה 21:30 השיעור יוקרן על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים סעודה רביעית, בחסות "בית הלחם"

מקום מיוחד לנשים הלועזי בגנה

מרכות ואיחולים אפסיים

ליורם ואילנית אביטן בהגיע הבן דן-יהודה נ"י למצוינות. יהי רצון שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בלימודיו ובכל דרכיו ומעשיו לחיים טובים, וברכה והצלחה ליהודה ואיריס נסימני היינו ולרבנית חנה אביטן מנב"ת

מרכה והצלחה

לדקר ורייטל כ"ו על הסיוע לזיכוי הרבים, שיתברכו ברפואה שלימה, אושר ופרנסה טובה. שיתמלאו משאלות ליבם לטובה ובכל מילי דמיטב, שיזכו לשנים רבות וטובות.

מרכות ואיחולים אפסיים

לאלהנן וגיבלי עזרי היינו להולדת הבן נ"י יהיר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך במילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה והצלחה למשה וריקי ישראלי וליצחק ומרים עזרי היינו שירוו נחת מכל יוצאי חלציהם.

רפואה שלימה

ליוספה בן שירה היינו ולמאיר יג"ל בת אלגרה הקב"ה ישלח להם מזון ומרפא. שיחזרו לאיתנם הראשון ויזכו לשנים רבות טובות ונעימות שיתמלאו משאלות ליבם לטובה.

מרכה והצלחה

למרגלית רחמים מנב"ת ולכל משפחתה להדסה בת מרגלית וידידה בן מרגלית שיזכו לרפואה שלימה, פרנסה טובה, אושר ושלווה. שיצליחו בכל משלח ידם ויתגשמו משאלות ליבם לטובה.

אנל סופ ואיחולים אפסיים

לזיבכל ואורטל אלעזר להולדת הבן היינו יהיר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך במילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות. וברכה למרדכי ודינה אלעזר ואלכס ומימי בן-ציון שירוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם.

לע"נ הראשלי"צ

הרה"ג הצדיק המקובל מרדכי אליהו זצ"ל שילמץ טוב בעד כל ישראל

לע"נ העונה והצנועה

שהי דוידזה ז"ל בת שמואל ופרי ז"ל נפטר כ' סיון. ביום ראשון ב-15:18 בבית העלמין

לע"נ הצדיק והענו

חיים אלקובי בן דוד ז"ל נפטר כד' סיון יום חמישי פקידת שנתו.

לע"נ הצדיק והענו

עופר שרעבי בן סעיד וחממה ז"ל נפטר כד' סיון יום חמישי פקידת שנתו.

לע"נ הצדיק והענו

מרבית מוסאי בן זליכה ז"ל בברכה וזליכה ז"ל

לע"נ הצדיק והענו

מרבית מוסאי בן זליכה ז"ל בברכה וזליכה ז"ל

בריאות והחלמה איתנה :

גולשן באבאי בת מרים מנב"ת שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת לאה בלקר בת מרסל מנב"ת ליון יפרח בת עינב-מזל מנב"ת איילה גואטה בת ציפורה מנב"ת רזיה סינדני בת חוה מנב"ת אסתר עמרני בת חתון מנב"ת אסתר אהרוני בת גוהר מנב"ת

לע"נ צעירים :

זוהרה אלביליה בת פריחה ז"ל מרים דויד בת פרי יצחק ז"ל לאה נאמן בת רבקה ז"ל מרים דאודי בת מורווארי ז"ל טובה הרוני בת שאקוט ז"ל שרה נסימי בת ביבי ז"ל נהיית מוסאי בת פרי יצחק ז"ל קריינא דבורה בת לאה ז"ל

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

מרבית מוסאי בן זליכה ז"ל בברכה וזליכה ז"ל

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

ברכה אחרונה על שתיית תה או קפה

שאלה: האם אדם ששתה תה או קפה חם, צריך לברך בסיום השתייה ברכה אחרונה, ברכת "בורא נפשות"?

תשובה: לאחר ששותה אדם איזה משקה, צריך לברך ברכת "בורא נפשות". ושיעור (כמות) המשקה שיש לשתות כדי להתחייב בברכה אחרונה, הוא שיעור "רביעית משקה בבת אחת", כלומר, צריך שישתה שיעור של כשמונים ואחד סמ"ק משקה (שהוא שיעור הרביעית), ואז יתחייב בברכה אחרונה.

אולם תנאי נוסף יש בשיעור השתייה כדי להתחייב בברכה אחרונה, שצריך שישתה בבת אחת, (כלומר, כדרך שבני אדם רגילים לשתות בנחת, דהיינו אפילו בשתיים או בשלש לגימות, אבל בבת אחת בלא הפסק). שרק אז מתחייבים בברכה אחרונה. אבל אם שתה מים או משקה אחר לאט לאט, אף על פי ששתה שיעור רביעית, אינו מברך ברכה אחרונה כלל.

ומעתה נבא לדון במי ששתה תה או קפה כשיעור "רביעית", אבל לא שתה בבת אחת, האם עליו לברך ברכה אחרונה או לא? כלומר, האם דין שתיית קפה או תה שונה משתיית שאר המשקאות?

ובאמת שהגאון רבי אברהם הלוי בשו"ת גינת ורדים כתב, שמכיון שדרך השתייה של קפה או תה חם היא לאט לאט, שלא רגילים כלל לשתות ממנו בבת אחת, לכן, אף אם שתה את שיעור הרביעית לאט לאט, חייב לברך ברכה אחרונה ברכת בורא נפשות, הואיל וכך היא דרך שתיתו. כי הדבר שקובע לענין חיוב ברכה אחרונה, הוא "דרך העולם", כלומר, מנהג רוב בני האדם, והואיל והרגילות היא לשתות את הקפה לאט לאט, לפיכך מברכים ברכה אחרונה בסיום שתיית הקפה כל ששתה רביעית מהמשקה, אף על פי שלא שתה שיעור רביעית "בבת אחת". וכן דעת הגאון בעל כנסת הגדולה ועוד. אולם הפרי חדש דחה את דברי הגינת ורדים בזה, וכתב שלעולם אי אפשר להתחייב בברכה אחרונה על משקה, אלא כשישתה "רביעית משקה בבת אחת", ואם שתה לאט לאט, אינו מברך אחר שתייתו. וכן הסכימו אחרונים רבים. ואף הגאון גינת ורדים שכתב שאין צורך שישתה את הקפה "בבת אחת", מכל מקום כתב, שלמעשה המנהג וההלכה שאין מברכים אחר שתיית קפה חם. נמצא אם כן שהמנהג הוא כדעת הגאון פרי חדש.

ומרן רבינו הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל האריך בנדון זה בתשובה בשו"ת יביע אומר, והניף ידו שנית בתשובה בשו"ת יחוה דעת, והעלה להלכה, שהואיל וכלל גדול בדינו "ספק ברכות להקל" לפיכך אין לברך ברכה אחרונה אחר שתיית קפה או תה ששתה ממנו לאט לאט. ואף על פי שהביא כמה סברות לחזק את דברי הגינת ורדים, מכל מקום עדיין לא יצא הדבר מכלל ספק, ולפיכך להלכה העלה שאין לברך ברכה אחרונה אחר שתיית קפה או תה, כל שלא שתה בבת אחת.

ולסיכום: אין חיוב ברכה אחרונה לאחר שתיית משקה, אלא כששותה שיעור רביעית (כשמונים ואחד סמ"ק) משקה "בבת אחת". ואין חילוק בזה בין כששותה מים, או משקה אחר, וכן קפה או תה חם, שלעולם אינו מתחייב בברכה אחרונה אלא כששותה שיעור רביעית בבת אחת.

ומרן רבינו הקדוש רבי עובדיה יוסף זצ"ל גם כן דן בענין זה, והעלה להלכה כדעת מרן החיד"א, שאם שותה קפה (שחור) בבת אחת, אינו מברך אחר כך ברכה אחרונה, מפני שאין זו דרך השתייה של קפה כלל. ומכל מקום הוסיף, לגבי תה, שדרך הרבה בני אדם שממתינים עד שהתה מתקרר מעט כדי לשתותו להרוות בו את צמאונם, הרי בזה לא שייך לומר שאין דרך בני אדם לשתותו כך, ולכן, השותה תה אחר שהתקרר מעט, ושתה רביעית בבת אחת, מברך ברכה אחרונה על מה ששתה.

"מכל מלמד" השכלתו..."

כח הדיבור - פרשת בהעלותך

"בהעלתך" אומר רש"י עד שתהא השלחבת עולה מאליה. שלושה אופנים יש לפסוק: א. רמז ל**כח הדיבור**. ידוע שהאש רוחנית, כך הדיבור רוחני. כמה צריך להיזהר אפילו בהתחלת דיבור של לשון הרע ורכילות, כי אם תעלה השלחבת מאליה וירוח הדיבור, יהיה קשה לעצור את שפת הדיבור. ב. רמז על לימוד התורה והמצוות. גם אם קשה לאדם להתחיל ואפילו לא לשם שמיים, יתחיל להניע את התהליך עד שתהא השלחבת עולה מאליה, כי "כל הבא להטהר מסייעין בידו". ג. אומר הרב לסרי: "את הנרות" אלו ילדינו, שההורים צריכים לדאוג שהשלחבת של הילדים תהיה תמיד במצב של עליה... "והעבירו תער על בשרם", **תער** אותיות **רעת**, **בשרם**=**מבשר** בשורות טובות. ידוע שכל מילה של לשון הרע חותכת כמו **תער**, אז שמעבירים על **בשרם** מבינים שלא כדאי לדבר... אומר רש"י מצאתי בדברי רבי משה הדרשן, לפי שנתנו כפרה על הבכורות שעבדו עבודת כוכבים והיא קרויה זבחי מתים והמצורע קרוי מת, הזקיקס תגלחת כמצורעים. רואים פה תשובת המשקל, להתחדד תער מול תער בלימוד התורה. "וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לך..." ידוע שמדובר בגר שבודאי רוצה את עם ישראל והתורה ופעמים שיש ספק דוחים ולא ממחרים להכניסם תחת כנפי השכינה שנאמר: "קשים גרים כספחת" **וכי** אותיות **כוי** ידוע שבהמה זו היא ספק בשחיטה ובכיסוי הדם ורק ששוחטים וודאי בהמה מצרפים גם את הכוי. אם רואים שהגר גם רוצה את עם ישראל והתורה בוודאי, אז מתקבל בזרועות פתוחות וכל הברכות עליו קודם שנאמר בתפילה, "ועל גרי הצדק ועלינו..."

"עשה לך שתי חצוצרות כסף..." ישנו רמז "לכח הדיבור". שתי חצוצרות אלו שתי השפתיים והשיניים. החצוצרה אם מנגנים בה יפה זה תענוג ואם לא יודעים להשתמש, אזי הקול שיוצא צורם לאזניים, כך הדיבור הלא נעים. מקשה תעשה אותם, דהיינו שלא יהיו קלים להיפתח מהר אלא לצורך. "והיו לך" דהיינו **שלך יהיו הדיבורים** ולא ילכו למישהו אחר עליו דיברת. "**ולמסע**" אותיות **עול מס**, אם כל זה עול בשבילך, תשלם מס שפתיים כאשר דיברת לעתיד לבוא. חצוצרות כסף מקשה=ר"ת **חכם** עיניו בראשו, אז **המחנות** נהפכים **הנחמות** ואז למה שיהיו בעיות לאדם. (עבדכם הנאמן ש.א.)

המזונות המרפאים דגנים מלאים

מחקר גדול שנערך מצא כי אכילה של דגנים מלאים מפחיתה באופן דרמטי את הסיכויים לחלות במחלות לב ובאופן כללי מאריכה את חיי האדם. התוצאות נותרו מבטיחות גם כשהחוקרים בדקו מעשנים, חולים במחלות שונות או אנשים בעלי משקל גבוה. כמות הדגנים המלאים של אדם כל יום נעה בין 40-5 גרם. מחקרים נוספים שפורסמו בנוגע לדגנים מלאים מראים כי אכילה שלהם מפחיתה את הסיכון לסוכרת 2, ליתר לחץ דם ולהשמנה. לדעת החוקרים הסיבה לכך היא שילוב המרכיבים שנמצאים בדגנים האלו וביניהם נוגדי חימצון, מגנזיום וסיבים תזונתיים.

" ואבותינו סיפרו לנו "

הלוואה ושכרה

בידידות.

אולם בזה הסיפור עדיין לא נשלם. באותו יום, אחר-הצהריים, צלצל הטלפון בביתי. מעברו השני של הקו נשמע יהודי לא-מוכר, שהודיע לי כי מצא ארנק באוטובוס. הוא הזדהה בשמו ושאל אם אני יודע מיהו בעל הארנק...

התברר כי לאחר שמצא את הארנק חיפש בתוכו מסמך כלשהו שיכול להוביל לזהות המאבד, אך מלבד שטרות כסף לא היה בו שום סימן או מסמך מזהה. לבסוף הבחין בפתק התחוב באחד מכיסי הארנק, ובו צויין שמי, החתום על אישור הלוואה שלוויית. המוצא סיפר לי כי טרח לחפש בספרי טלפונים את השם המופיע בפתק, עד שהצליח להגיע אליי.

ענית לו שבוודאי אני מכיר את האיש שאיבד את הארנק. סיפרתי לו על צערו הגדול של האיש והדברים ששמעתי ממנו באותו בוקר, ועל האושר שתגרום לו מציאת הארנק. חשתי עתה שותף מלא לשמחתו של המלווה, בשעה שזכיתי לראות במו-עיניי כי בזכות גמילות-החסד שעשה עמי, חזר אליו ארנקו עם כל כספו בשלמות. בראשי הדהדו דברי חכמים שאמרו: "יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל-הבית".

רציני מאוד להודיע לאיש על הבשורה הטובה, כדי לחסוך ממנו שעות של עגמת נפש עד שניפגש מחר בבית-הכנסת, אולם לא ידעתי את שמו. פתאום נזכרתי שהוא חותם את שמו על פתק ההחזר. כעת היה תורי לחפש בספר טלפונים לפי השם, עד שהשגתי אותו וסיפרתי לו על המציאה. מיד תיאמתי פגישה בינו ובין המוצא הישר, והארנק הושב לידו, לשמחתו הגדולה. שלושתנו הבענו את תודתנו זה לזה, אולם בעיקר הודינו לקדוש-ברוך-הוא שזיכה אותנו בעוד שיעור של ראיית יד ההשגחה העליונה. (מפי בעל המעשה)

"ועישית הצוצרות..." "ישועת ה' בהרף עין"

פרשתנו מלמדת על כלי מיוחד "החוצרות" שתפס כנראה מקום די מרכזי בחיי העם בתקופת נדודיו. לחוצרות 3 תפקידים:

תפקיד ראשון: להודיע על אסיפה כללית או על תזווה במסע לכיוון ארץ ישראל "ועשה לך שתי חוצרות כסף... והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות".

תפקיד שני: תקיעה בשעת הקרבת הקרבנות בחגים ובראשי החודשים "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובקראשי חדשכם ותקעתם בחוצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם".

תפקיד שלישי: במלחמה "וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצר אתכם והרעתם בחוצרות ונזפרתם לפני ד' אלקיכם ונושעתם מאיביכם".

מסביר בעל הכתב והקבלה שתפקיד החוצרות הינו בעצם לחזק את עצמינו בעת החולשה וכשאנו נהיה חזקים, די יעזור לנו. עפ"י ניתן לתרץ את שתי הקושיות ששאלנו: כשאנו אמיצים ובעלי בטחון עצמי ואמונה בצדקת דרכינו, לעולם לא ניתן שיתקיפנו ותמיד נשמור את היוזמה אצלנו "כי תצא למלחמה על איביך" ואז מובטח לנו שהגויים יפחדו מאתנו ונצליח במלחמה נגדם "ונתנו ד' אלקיך בידך" אך אם תחדור בנו חולשה רוחנית, מורד לב שיגרום לגויים לא רק שלא לפחד מאתנו אלא אפילו להתקיף אותנו בתוך ארצנו "וכי תבאו מלחמה בארצכם" אזי צריך חוצרות בכדי לחזק את עצמנו ותפילות בכדי שניצל ודי מבטיחנו ברחמי "ונושעתם מאיביכם".

זה קרה בבוקר יום שישי, מספר אביגדור ממרכז הארץ את סיפור ההשגחה שחוה. "מיהרתי אל בית-הכנסת לתפילת שחרית, ואחרי התפילה התכוונתי לצאת אל המרכז המסחרי כדי לעשות את קניות השבת. בהיותי בבית-הכנסת נזכרתי כי בדיוק ביום האתמול אזלו ממני כל המזומנים, ונשארתי כעת תקוע בלי כסף.

הבטתי סביבי לראות מי יוכל לעזור לי בהלוואה. בית-הכנסת הסמוך לביתי פועל בסגנון 'שטיבלאך': מניינים רבים מתפללים זה אחר זה, ורוב המתפללים אינם מכירים איש את רעהו בשם, אף-על-פי שהם מתפללים באותו מקום ובאותו זמן כבר כמה שנים.

עיניי נחו על אחד המתפללים הקבועים במניין שבו גם אני מתפלל. האיש לא היה ידוע כבעל אמצעים. להפך, הוא אדם שעובד קשה לפרנסתו. אולם על פניו ניכר כי טוב-לב הוא ונכון לסייע. החלטתי לנסות. ביקשתי ממנו הלוואה כדי שאוכל לעשות את הקניות, והבטחתי להשיב לו את ההלוואה ביום ראשון.

האיש הופתע לא-מעט כשמע את הסכום שביקשתי, והתלבט זמן-מה. בהחלט הבנתי אותו, ובפרט שאין הוא מכיר אותי בשמי, והיכרותו איתי מסתכמת בראייתו אותי מתפלל באותו מניין. אך לאחר רגע של הרהור האיר לי פנים, פתח את ארנקו והוציא ממנו בדיוק את הסכום שביקשתי. הוא נתן לי את הכסף אף-על-פי שלא ידע את שמי, ואף לא שאל לזהותי.

לקחתי מיד נייר ועט וכתבתי פתק כי אני מאשר בזאת שקיבלתי הלוואה בסכום הנקוב ביום פלוני, ואני מתחייב להחזיר את הכסף ביום ראשון הקרוב, וחתמתי את שמי. את שמו לא ידעתי, ולכן לא ציינתי זאת בפתק.

ביום ראשון כבר יכולתי להוציא ממכשיר הבנק האוטומטי מזומנים בסכום ההלוואה, ומיד בבוקר הוצאתי את הכסף ובבואי לבית-הכנסת ניגשתי אל המלווה והשבתתי את ההלוואה. בראותו אותי צהלו פניו ובשמחה גדולה קרא: "ברוך השם! ברוך השם! יישר כוחך ותודה רבה!!"

לא ידעתי את פשר שמחתו. ביקשתי ממנו להחזיר לי את שטר ההלוואה, אך הוא התנצל ואמר כי הפתק אינו ברשותו. למראה פניי התמהות ביקש ממני לשבת והחל לספר מה קרה.

ביום שישי נסע בתחבורה ציבורית לשבות את השבת בעיר אחרת, וככל הנראה איבד את ארנקו באוטובוס. הוא ציין שבדרך-כלל אינו משתמש בצ'קים ובכרטיסי אשראי, והכסף המזומן שהיה בארנקו הוא כל כספו, שמשמש אותו למשך החודש.

הארנק גרמה לו צער רב, שכן בכסף שבארנק היה אמור לשלם הבוקר תשלומים דחופים ולקנות מצרכים חיוניים, ועתה נותר מול שוקת שבורה. מרגע שגילה את דבר האבדה ניסה לאתר אותה בחברת האוטובוסים ואף שאל את נהגי האוטובוס עצמם, אך איש לא ראה ולא ידע.

מרוב עגמת-נפש שכח שהלווה לי סכום נכבד, ועתה הוא מגלה, לשמחתו, כי בזכות ההלוואה שהלווה לי ביום שישי נותר לו כסף זה לפלטה ולא ירד לטמיון עם שאר הכסף שבארנק...

חייכנו איש אל רעהו והזכרנו את הפתגם כי כל מה שהאדם עושה אינו עושה אלא לעצמו. כדי שלא יהיו אי-הבנות ביקשתי כי יכתוב לי פתק המאשר כי קיבל

בחזרה את הכסף שהלווה לי ביום שישי, ונפרדנו